

MAGYAR LAP

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST V.

XI. évfolyam, 274 (3138) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Szabó Sándor altiszt példája

Vitéz Szabó Sándor Irodai altiszt, a régi világháború hadirokkantja levelet intézett a hadigondozó bizottság elnökségéhez, melyben lemond hadirokkantsági járulékáról és kéri a bizottságot, hogy azt egy, a mostani világháborúban világtaianná vált hadirokkant bajtársának utalják át.

„Elhatározásomra az a gondolat vezetett — szól az egyszerű levél — hogy a mostani nagy harcban az a nemzet fog győzni, amelynek tiai az otthoni arcvonalon is szívesen hoznak önkéntes áldozatokat. Én úgy érzem, hogy a magam egyszerű szerény életében nélkülözni tudom ezt a csekély összeget és jól cselekszem, ha rokkantsági járandóságommal egy arra még jobban rászorult hős bajtársamon segítek.”

Egy régi harcos jelentkezett, hogy a múlt háború vértén szerzett jogairól lemondva, a maga terhénél még nehezebb keresztet viselő bajtársa sorsán enyhítsen. Egy egyszerű irodai altiszt, minden kényszerítés nélkül a maga szerény életében is talált felesleget, hogy azzal a még rászorultabbak helyzetén segítsen. Önként, minden kikötés nélkül hozta meg áldozatát, mert az egyszerű öreg harcosnak is az a meggyőződése, hogy az itthoni front szilárdításához is épp úgy kellene önkéntes vállalkozások, mint odakint.

A sok csalódással teli küzdelmes életet talán ezek a kicsinek látszó nagy dolgok teszik elviselhetővé. A szemérmetlenül önzők és szívtelen haszonélvezők bántó harácsolásai talán egy pillanatra megtorpannak a nemes példa hallatára. S a mi, sokszor már talán lankadó harci kedvünket is ujult erőre tüzei egy-egy ilyen úttörő. Mert talán a mi küzdelmünk eredményét látjuk benne, s mert talán alkalmat találunk ismét a lélek nélküli süket világot cselekvésre rázni.

A háború nehézségeivel járó apró kényelmetlenségek miatt örökösén sápirozók ismét alulról kaptak egy iránymutatást. Ujra lentől villant fel egy kis mécses, hogy útát mutasson a sötétben botorkálóknak. Az egyszerű nép fia állt az élre megint ott, ahol a számtalan kényszerű lemondások mellett szívesen hoznak még önkéntes áldozatokat.

Mennyi sok nehéz kérdés megoldódna, mennyi sok keserves könny felszáradna, ha ezek az önkéntes felajánlások olyan helyekről is jelentkeznének már ahol akad valóban felesleges is. És milyen hatalmas példa volna, ha a filléres jótékonykodások helyett a nagy jövedelmek nélkülözhető ezrei is odasorakoznának a hadirokkant nyugdíja mellé. És mi-
van általános megnyugvás lenne, ha

Újabb győzelmes tengeri csatát vívtak a japánok

Egy csatahajót, egy cirkálót és két rombolót sülyesztettek el Tuniszban és Cirenaikában sikeres német támadások folynak

Lisszabomból jelentik: (MTI) A Német Távírtai Iroda jelenti: A szövetségesek egyik szállítóhajóját, amely Dél-Afrika felé szállított csapatokat, az Indiai óceánon, Lorenzo Marques magasságában megtorpedózták. A hajó elsüllyedt. A legénységből 40 embert sikerült megmenteni.

Berlinből jelentik: (B. T.) Kairói jelentés szerint a libiai arcvonalon levő harciszünetet viharelőtti csöndnek tekintik, Kairói értesülés szerint Montgomery utászoknak ezrei rendelte ki a sivatagba, akik azon fáradoznak, hogy felvonulási utvonalaikat építsenek ki a brit csapatok számára. Nagyobb gyalogsági erőket is elindítottak a harciállások felé.

Felkészülten várják a japánok az újabb amerikai hajókat

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távírtai Iroda jelenti: Japán közlés szerint az Egyesült Államok ismételt vereségük ellenére is további erősítéseket küldenek Guadalcanar szigetére. A japánok felkészülten várják az új zászlóaljokat. Elkerülhetetlenül sor kerül majd a 4-ik és az 5-ik csatára is. Japán részről nagy elismeréssel nyilatkoznak a Lunga-melletti ütközet eredményéről. Egy japán romboló flottilla felderítői nagyobb amerikai hadihajócsoportot vettek észre. Bár a két hajóhad kö-

zött nagy volt az erőbeni különbség, a japán rombolók megtámadták az ellenséges hajóhadat, amely két csatahajóból, két cirkálóból és 10 rombolóból állott. Az egyik amerikai csatahajó 10 torpedótalálatot érve elsüllyedt. Egy Augusztus osztályhoz tartozó cirkálót pillanatok alatt elsüllyesztett a japán torpedó. Két ellenséges romboló a találatok következtében kigyulladt. A tengeri hadviselés történetében ez az első eset, hogy egy tisztán rombolókból álló flottilla csatahajót sülyesztett el.

Erélyesen folyik Nehring német tábornok támadása

Bern. (Bud. Tud.): Mint a szövetségesek főhadiszállásáról közlik, Nehring német tábornok erélyesen folytatja támadásait a brit első hadsereg két szárnya ellen Madjeb el Babuál, Deburkánál, a Medjeldja felé haladó vasutvonalról mintegy 5 kilométernyire északra. A német csapatok támadásában jelentős számú páncélos és motoros üteg is részt vesz. Brit felfogás szerint a támadás elsősorban arra irányul, hogy Deburkánál áttörjék a brit vonalat és attól északra

álló brit csapatokat elvágják összeköttetésüktől. Brit részről a harcokba újabb légi erősítéseket vetettek be és főként Spitfire vadászokkal igyekeznek hálót vonni a német bombázóktól támadott brit csapatok felé. Repülőerőket is alkalmaznak a német tüzérségi állások ellen. Csütörtökön délután amerikai páncélos csapatok is támogatták az első brit hadsereget abban a szándékában, hogy a német páncélosok támadását elhárítsa.

Tüzérségi harcok Cirenaikában

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Az északafrikai harcokról jelenti a nemzetközi tájékoztató iroda: Cirenaica nyugati részében a harci cselekmények

a szerdai napon is élénk tüzérségi tevékenységre és a felderítő csapatok tevékenységére korlátozódtak. Rommel tüzérsége néhány angol üteget oly ható-

a felhalmozott igazgatósági tagságok javadalmazásai között is megindulna már a felébredés, ha a könnyen szerzett bús jövedelmek haszonélvezői-ben is volna végre elég erő önként a nemzet asztalára tenni a nagyon sokból egy keveset.

Családunk életünk, minden vagyónunk, egész országunk sorsa forog kockán a világharcban, az egyszerű hadirokkant mellé sorakozzanak felhet végre azok is, akiknek különös-képpen sok a veszteni valójuk!

KISKUN

san vett tűz alá, hogy néhány lövése után elhagyhatta az angol lövegeket. Marsa el Bragától délre nagyobb német és olasz csapatok felderítésük során olyan mélyen behatoltak az angolok páncélos felderítők állásai közé, hogy két páncélos meglepett legénységét foglyul ejtették, két angol repülőgépet legénységével együtt kiknek gépei kényszerleszállást hajtottak végre a sivatagban. A német és olasz repülőgépek megint nagyobb támadást intéztek az egyiptomi batar és Marsa el Brega között: angol utánpótlási oszlopok ellen. Dernánál a tengely repülőinek támadása sűrű sorokban haladó brit utánpótlási oszlopokat ért. A lehulló bombák nyomán nagy tüzek keletkeztek, melyek kiterjedtek az egész hadosztóra és a közelbi sáttortáborra is. Német bombázó gépek esütőtükre virradó éjszaka elhagyhattak 6 angol légharító üteget, melyeknek a tobruki kikötő légitereit kellett volna védelmezniük.

Newyork is jelenti a japán győzelmet

Lisszabomból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Newyorki jelentés szerint az északafrikai expedíciós csapatok utánpótlásának biztosítása új korlátozásokat tesz szükségessé, amely főként a benzínhasználat terén érezhető. Az intézkedések elsősorban Newyork lakosságát sújtják.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Reuter Iroda jelentést közölt, hogy egy Tunisz felé haladó olasz karavánból két rombolót és 4 kereskedelmi hajót elsüllyesztettek. Ez a híresztelés teljesen valótlan. Fény az, hogy tengeri csata volt, amelyben olasz részről két torpedónaszád és 4 romboló az ellenség részéről 4 cirkáló és két romboló vett részt. Mint az olasz jelentés már közölte, az ütközet során elsüllyesztettünk egy ellenséges cirkálót és elvesztett egy olasz rombolót. A további harc során a német buvárok elsüllyesztettek egy könnyű ellenséges egységet és súlyosan megrongáltak egy rombolót. A Reuter részben beismeri a brit veszteségeket, amikor egy brit torpedóromboló elvesztését közli. Az angol tengernagyi hivatal legújabb közlése szerint a szicíliai szoros közelében 3 brit romboló vezetett el.

Csapatzászlót avatott a helybeli két tüzérsztály

Felemelő ünnepség keretében vették át a tüzérek a megye és a város által felajánlott csapatzászlókat

Nagyvárad. Saját tud. Nagyváradon lapunk adott hírt első ízben arról, hogy a helybeli lovas tüzérsztály és tábori tüzérsztály december 4-én, Szt. Borbála napján tartja ünnepélyes keretek között csapatzászlójának felavatását. Azóta is több ízben felhívtuk a város közönségének figyelmét erre a szép ünnepi alkalomra.

A zászlóavató ünnepségre pénteken délelőtt került sor. 11 órakor már rendezett felsorakozva várakoztak a Gábor Aron honvédtűzérhadapródiskola gyakorlóterén a zászlóavató tüzérsztályok. A gyakorlóter mellett volt elhelyezve a díszsátor, az emelvények. Az ünnepségre nagyszámú közönség gyűlt össze. Ott voltak a hadapródok, kereskedelmi leány- és fiúiskola növendékei, a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium, a premontréi gimnázium és a fiú polgári iskola növendékei.

A díszsátorban foglaltak helyet az ünnepségen megjelent magasrangú tisztiek, a hadtestparancsnok, a hadosztály parancsnok, a vezérkar és a honvédelmi minisztérium képviselői. A díszemelőnyen megjelent dr. Scifferi Béla apostoli kormányzó helynök is.

Pontosan 11 órakor érkezett meg a csapatzászlókat hozó küldöttség. A lovas tüzérsztálynak szánt csapatzászlót Bihar vármegye vezírsége, dr. Cziffra Kálmán főispán és dr. Nadányi János alispán, míg Nagyvárad város

zászlóját a honvéd tábori tüzérsztály számára dr. Hlatky Endre és dr. Soós István polgármester hozták. A zászlók átadása előtt Bihar vármegye és Nagyvárad nevében dr. Nadányi János alispán és dr. Soós István polgármester beszédet mondtak. Beszédeikben hangsúlyozták, hogy mind a város mind a megye szívükön viselik honvédeink sorsát és boldogok, hogy zászlót ajándékozhatnak, amely alatt harcolva kivihadják a végső győzelmet.

A beszédek elhangzása után a két tüzérsztály zászlóhordozó díszcsapata átvette a csapatzászlókat, amelyekre azután felkötötték a szalagokat. A zászlóanyák: dr. Nadányi Jánosné és dr. Hlatky Endréné után a város, a megye, a tűzharcosok, a hadirokkantak, a tartalékos tisztiek és a többi hatóságok képviselői kötötték fel a szalagokat, majd Csóti Gergely római katolikus tábori lelkész avató beszéde következett.

Csóti Gergely tábori lelkész avató beszédeben lelkes szavakkal fejtegette, hogy mit jelent a magyar katona és az egész magyar nép számára a háromszínű szűzmáriás zászló, majd Isten áldását kérte rá és mindazokra, akik számára a hűség, az áldozatkészség, a dicsőség szimbóluma lesz. Csóti Gergely mélyszántó, gondolatokban gazdag avató beszéde után Mesterházi Ferenc evangélikus tábori lelkész mon-

Apolló Filmszínházban Az évad legötteesebb zenés vígjátéka!
Négylovás hintó
Főszerepben: Turay Ida, Hajmássy, Szemere Vera, Mály G és a 2 Pethes
Előadások kezdete: 3, 5 és 7:15 órakor

Belvárosi
Az én leányom nem olyan
Ragyogo vigáték. Tómay K., Turay L., Rádav, Rajnay stb.

A CASINOBAN **5 óra 40**
A legnagyobb magyar bűnügyi dráma
Főszereplői: Tasnády Mária, Kiss Ferenc, Uray, Vaszary

dott avató beszédet.

Az avató beszédek után következett a zászlószegek beverése. Elsőnek a római katolikus, azután a protestáns egyházak nevében, majd a Kormányzó Úr nevében, a katonai hatóságok és alakulatok, a tűzharcosok, a hadirokkantak, a polgári hatóságok, intézmények nevében vették be a zászló rudjába az emlékeztető zászló szegeket.

A zászlószegek beverése után a tüzérsztályok parancsnokai lelkes hangon beszédben köszönték meg a vármegye és a város vezetőinek a csapatzászlók felajánlását és ígérték, hogy híven megőrzik azoknak tisztaságát és becsületét.

A zászlók előtti tisztelgés után megkezdődött a felsorakozott csapatok díszmenete, a megjelent tábornoki kar és előkelőségek előtt. A szép zászlóavató ünnepség a díszmenettel ért véget.

zott. A jól táplált hatvan éves öreg asszony semmi olyan betegségekben nem szenvedett, amely kétségessé tenné a halál okát. Így a halált minden kétséget kizáróan a veje által nyakába vetett hurok szorítása idézte elő, mely fulladást okozott.

„Anyósom rosszul lett...”

Dávid Imréné, Erős sógorasszonya — akit tanuként hallgatott ki a bíróság — elmondotta, hogy a vádlott a büncselekmény elkövetésének reggelén azzal jött át hozzá, hogy neki dolga van, jó lesz azonban, ha valaki körülnéz a háztáján, mert az anyósa „rosszul van.” Bak Sándor a másik tanu, akit Dávidné maga helyett az Erősök lakásába küldött, elmondotta, hogy azonnal rosszul sejtett és ezért több tanut vitt magával. Különösen kiemelt fel neki ugyancsak, hogy Erősnek milyen sürgős dolga lehet, hogy a lakása kulcsát egyszerűen sógoruője elé dobta és azután elszökött.

A bíróság az ügyész indítványára — mintán a büncselekmény részletei nagyjából már tisztázódtak, több tanu ki hallgatásától eltekintett.

Pénzes Sándort hallgatták meg ki akire Erős gyakran féltékenykedett.

Pénzes Sándor, akit Erős vetélytársának hitt, széles vállú, izmos legény, a tárgyalás alkalmára feltűnően jól felsülködött.

Bírómeri, hogy Erős többször figyelmeztette, hogy kerülje a házuk táját, viszont hangsúlyozza, hogy nem udvarolt a fiatal menyecskének a Erős nem is tapasztalható semmi olyat, ami komolyan kifogásolható lett volna. Egyébként mindent úgy mond el, mint a vádlott a felesége, csak éppen az anyóssal való civódásról nem tud annyit, mint a családtagok.

Itélethirdetés

A tanúhallgatások befejezése, valamint a vád- és védbeszédek elhangzása után a bíróság lapzártakor hirdetett ítéletet.

A törvényszék Erős Józsefet szándékos emberölés büntetében mondotta ki bűnösnek és ezért négy évi fegyházzal és tíz évi hivatalvesztéssel büntette. A vizsgálói fogságban október 4-től eltelt időt a bíróság a büntetésből kitöltöttnek vette.

Megnyitják a Szeretfalva-Déda közötti vasutvonalat

December 5-én 12 óra 30 perckor ünnepélyes keretek között adják át a forgalomnak Szeretfalva—Déda közötti vasutvonalat. Ezzel megszűnnek a székelyföldi utazás kellemetlen zökkenői.

Négy évi fegyházat kapott a borsi anyósgyilkos

Négy baltacsapással fejbeütötte és hurokkal fojtotta meg rosszindulatú anyósát. Drámai részletek a főtárgyaláson

Nagyvárad. Saját tud. A törvényszék Váradi, dr. Kolozsvári, dr. Galettáné tanácsa pénteken délelőtt kezdte meg Erős József borsi munkás büncselekmény tárgyalását. Erős József a vádirat szerint 1942. év október 2-án reggel több fejecsapással megölte az anyósát majd hurkot vetett a nyakába és megfojtotta. Az ügyészség Erős ellen szándékos emberölés büntetése miatt emelt vádat.

A vádlott szikár, becsült arcú férfi, 34 éves nő, három gyermek édesapja. Megtörtén, szinte egykedvűen mondja el, hogyan követte el a büncselekményt. Vallomásából kiderült, hogy feleségével 1933-ban kötött házasságot s eleinte jól éltek, az anyóssal sem volt semmi baj. Egy alkalommal azonban Erős József észrevette, hogy anyósa vonzódik hozzá és szívesen venné, ha szerelmi viszonyt kezdene vele. Ő azonban erre nem volt hajlandó, sőt feleségét is figyelmeztette arra, hogy édesanyja egy idő óta különösen viselkedik.

— Ettől kezdve — folytatta vallomását a vádlott — állandóan baj volt az anyóssal. Állandóan veszekedett velem, feleségemet pedig el akarta tőlem idegeníteni. Egy alkalommal, mikor a munkából hazatértem, azt láttam, hogy egy Pénzes Sándor falumbeli legény együtt kártyázik a feleségemmel és anyóssal. A feleségem ekkor szokot-

lanul „hidegen” fogadott. Később figyelmemre került, hogy hagyjon fel a Pénzes Sándorral való érintkezéssel, mert a faluban már furcsákat beszélnek. An-

nal inkább felindultam, mikor egy nap mulva azt láttam, hogy a feleségem és Pénzes Sándor egy gyékényen árulnak a vásárban...

„Nem nyugszom, míg el nem pusztul a háztól...”

— Október 1-én — folytatta vallomását Erős József — mikor hazatértem ismét nézeteltérés volt köztem és a feleségem között. Egész éjjel veszekedtünk Pénzes miatt, de azért is, amiket az anyósom művelt. Reggel aztán, mikor a feleségem elment hazulról, az anyósom ismét szemrehányásokkal illetett: — Nem vagy erre a világra való. Nem nyugszom, amíg nem pusztul az háztól.

— Azt is mondta az anyósom, hogy a feleségemtől elválaszt a gondja lesz rá, hogy ne legyen többé hozzá közöm. Ekkor fejembe szállt a vér s a kezem ügyébe akadó fejszével fejbeütöttem.

Az elnök kérdéseire ezután tisztázódik, hogy a vádlott még több ütést mért az anyósa fejére, majd hurkot vetett a nyakába és azzal megfojtotta. Azután elment hazulról, a lakáskulcsot sógorasszonyának adta s két nap mulva önként jelentkezett a nagyvárad-i ürvész-

ségén.

A törvényszék ezután Erős József feleségét hallgatta ki.

A vádlott felesége takaros, tiszta menyecske, olyan, mint a többi rendes községi asszonyok. Egyetlen különös talán csak az, hogy magassarku, úgynevezett „körömpöcöt” visel.

Vallomása mindenben az ura mellett szól, úgy mondja el az előzményeket, ahogyan az ura tette s a védő kérdéseire kijelenti, hogy Erős József jóindulatú, dolgozó, családjának élő ember volt, aki korcsmába és mulatóba sohasem járt.

Dr. Beöthy Konrád egyetemi rendkívüli tanár törvényszéki orvosszakértő nyilatkozatából kiderül, hogy Erős József — vallomásának nagyjából megfelelően — valóban négy fejecsapást mért az anyósa fejére. Ezek az ütések egyenként is halálosak lettek volna, rögtön halált azonban a fojtogatás okoz-

Franco tábornok elrettentő példának állította népe elé a franciák bukását

Tuniszban hata mas vereségeket szenvednek az amerikaiak. Meghiúsulnak a szovjet támadások

Saragoza. (MTL) A Német TI jelentő: Franco tábornok államfő beszédét mondott abból az alkalomból, hogy a saragozai katonai akadémiának egy régi történelmi zászlót adták át. Hogy békén legyen — mondotta a Caudillo — legjobb felkészülni a háborúra. Iajj annak a népek, amely egység nélkül indul a háborúba. Franco tábornok ezután intő példaként egy európai népre hivatkozott, amely összeomlott, mert hiányzott belőle a fegyelem. A Caudillo végül felhívta

a spanyolokat, hogy legyenek egységesek és tartanak össze. Lisszabon. (MTL) A Stefani jelentő: Mint Londonból jelentik, az angol kormányban rövid időn belül újabb változások várhatók. Hír szerint elsősorban a gyarmatiügyi tere és az indiai alkirályi tisztsége cserél gazdát. Mint emlékeztet az új alkirály kinevezését már akkor szükségesnek tartották, amikor Cripps kudarcot vallott Indiában.

lenség ellenlökéseivel szemben szilárdan tartották. Szerdán a holsevisiták újabb 194 páncélcsojiját semmisítettük meg. A holsevista támadások eredményes elhárítása közben az egyik szakaszon 25 páncélost semmisítettünk meg. Timosenko újabb lö-

vészhadosztályokat és páncéloskötőket vetett harcha. A lövész hadosztályok véres veszteségeket szenvedtek. Egyetlen utász század arcvonalán 502 holsevista halottat számláltak össze. Egy másik szakaszon egy egész zászlóalj adta meg magát parancsnokával együtt. A nagy Don-kanyarulatban német és szövetséges csapatok alaposan megerősített helységek ellen különösen jó eredményeket értek el. A Kalmük steppén egy kisebb német felderítő kötelék mélyen behatolt Asztrahán vidékére.

Berlin. (MTL) A Német TI katonai munkatársa írja: A keleti arcvonalon szerdán nem állt be említésre méltó helyzetváltozás, hacsak az nem, hogy a német vezetés ellenintézkedése egyre láthatóbban nyilatkozik meg.

Felsültek az angolok tuniszi reményeikkel

Berlinből jelentik: (MTL) A Német Távirati Iroda jelentő: A csütörtöki hadijelentés kiegészítésül közli:

Amikor egy héttel ezelőtti a Reuter-iroda nagy feltűnést keltő módon bejelentette az első brit hadsereg tuniszi támadásának kezdetét, Londonban és Newyorkban megvitatották Tunisz megszállásának stratégiai hatásait. A derűlátó angolok arról beszéltek, hogy rövidesen egyesülnek a Cyrenaikában működő brit hadsereggel. Ezen a harc-téren a helyzet teljességgel másképp alakult. December elején ellenséges páncélos kötelékek előretörését német és olasz csapatok visszaverték és az ellenség kénytelen volt nagy veszteségek mellett több helység feladásával visszavonulni. A keleti arcvonalon a Kaukázusban a harcselekményeken még érezni a nagy esőzés hatását. Miután Moszkva december második hívtalvas jelentésében a Don és Volga közötti támadás megkezdését az arcvonal megszilárdulásának nyilvánította, el kellett ismernie, hogy Stalingrádtól délre Timosenko csapatok megerősített állá-

sokban vannak. Stalingrádtól délre a német csapatok urai a helyzetnek. Az Ilmen tótól délre fekvő szakaszon a fagyás a mínusz 28 fokot is elérte.

Berlin. (MTL) Az Interinf jelentő: Tiburbai térségben szerdán is változatlan hevességgel folytak a harcok. Ezekben a harcokban az amerikai csapatok nagy és véres veszteségeket szenvedtek. A német kötelékek több amerikai és brit harcosportot szétverték és felmorzsoltak. Ezekben a harcokban az ellenség többször lehetett és 210 foglyot vett. A harcok során német és olasz repülőket támadták az algéri partokon levő hajókat és kikötőberendezéseket.

Amsterdam. (MTL) A Német TI jelentő: Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint ott hivatalos közleményben elismerik, hogy az észak-afrikai hadműveleteknél 5 amerikai csapatszallító hajó elsüllyedt. Három csapatszallító hajó, egy romboló és egy tartályhajó megrongálódt.

Két nap alatt 166 szovjet páncélos pusztult el

Berlin. (MTL) A Német TI jelentő a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli:

Kaukázusban az áradás és a járhatatlan utak erősen akadályozzák a harcokat. Német csapatok egyes helyeken még is ütközeteket vívtak a makacsul támadó ellenséggel. Ezekben az ütközetekben az ellenség súlyos veszteséget szenvedett. Német csapatok a Terektől északra nagy szovjet erőket vetettek vissza, hadifoglyokat ejtettek és hadianyagot zsákmányoltak.

A Kalmük-pusztákon német gépesített csapatok meglepetésszerű és nagyarányú támadással elvágták a szovjet csapatok mögöttes összeköttetéseit és több hadosztályt megsemmisítettek.

A Volga és a Don között a szovjet nagy gyalogos és páncélos kötelékeinek támadásai tegnap is meghiúsultak. A német és szövetséges légierők közreműködésével véres veszteséget okoztak az ellenségnek és csupán a Volga és a Don között 60 páncélost megsemmisítettek.

Kalinin és az Ilmen-tó szakaszán a német hadsereg és légierő kötelékei visszaverték a szovjet valamennyi támadását. Itt 106 páncélcsojót elpusztítottak.

A jeges-tengeri arcvonalon a német légierő támadásaival szétugrasztotta az összegyűlekezett szovjet csapatokat.

November 11. és 30. közt a németek elpusztítottak 309 szovjet repülőgépet. Ugyanez idő alatt 83 német gép veszett el.

Két angol cirkáló és két romboló pusztult el egy nap alatt

Róma. (MTL) A Stefani jelentő: Az olasz főhadiszállás közli: Cyrenaikában mérsékelt katonai tevékenység volt. Tunisz szakaszán ellenséges csapatokkal vívott harcok során 200 foglyot ejtettünk, köztük egy teljes angol ejtőernyős esztagot. Ezenkívül elpusztítottunk 34 ellenséges páncélcsojót és hat páncélgépkocsit. A tengely légierője Francia Észak-Afrikában gépesített oszlopokat támadott és az ellenséges arcvonalok mögött légitámaszpontokat bombázott. December 2-ra virradó éjjel tengeri esztazajlott le egy olasz és egy ellenséges hajórai között. Egy olasz torpedó-

romboló elsüllyedt. Egy másik torpedóromboló megtorpedózott egy legújabb mintájú könnyű ellenséges cirkálót, amely felrobbant. Tegnap bajnokban német gépek megtámadták ugyanazt a hajórajt és elsüllyesztettek egy könnyű egységet és egy torpedórombolót súlyosan megrongáltak.

Berlin. (MTL) Interinf. A keleti arcvonal különféle szakaszain folytatódott a nagy elhárító eszt. amelynek során a német és szövetséges csapatok több jelentős akciót vittek véghez és a holsevisitáknak súlyos veszteséget okoztak emberben és anyagban. Stalingrádtól délre a nagy Don-könyökben és az arcvonal legzepső szakaszán a szövetségesek gépesített és páncélos alakulatai erőteljesen keresztülvitt támadással fontos terepreteget foglaltak el és az el-

Onálló, öncélú, minél erősebb Magyarországot kell kialakítanunk

Csk úgy lehet a magyar Középeurópa vezető népe, ha tovább fejlődik — mondotta Kállay Miklós miniszterelnök a felhatalmazási javaslat során

A képviselőház csütörtöki ülésén a felszólalások után Kállay Miklós miniszterelnök mondott beszédet.

Nem új programot adni a léveg. — mondotta — hanem megvizsgálni a tervek sokaságát és megállapítani, mi valósítható meg. Fegyelem és rend az alapja bármilyen program megvalósításának. A világtörténelem minden forradalma pusztított, semmit sem valósított meg, legfeljebb az valósult meg, amit átvett az, aki a rendet visszaállította.

Kivétel a fasizta és a nemzeti szocialista forradalom.

mert a forradalmi állapot közt állította helyre a rendet, nem térve le a realitások útjáról.

Az új Európában önálló, öncélú, minél erősebb és magyarabb Magyarországot kell kialakítanunk.

Ennek érdekében fontos hadseregeinknek, ősi alkotmányunknak, szabadságunknak és belső rendünknek fenntartása és biztosítása. Háborús szövetséges kötelezettségeink és jövő ügyeink alapvető kérdéseiben mindig világosan meghatározott volt álláspontunk. A magyar erő és értékek

feltárásában egyesülnünk kell. Az a párt, amely nem hajlandó a nemzeti célok érdekében együttműködni, kiűző a nemzet testéből. Hyen volt mindig a szocialdemokrata párt. A jövő fejlődés csak politikai kiegyenlítésben található meg.

A magyar nép csak úgy lehet Közép-Európa vezető népe, ha tovább fejlődik.

Ezért ki kell termelnünk az értékeket. Rámutatott a miniszterelnök a legutóbbi húsz év szocialis munkásságára és hangoztatta, hogy talán egy nép sem mutatott fel olyan tetterőt, mint mi. Erdélyben és Délvidéken nagyon elmaradott állapotokat találtunk.

A földkérdéssel foglalkozva, rámutatott arra, hogy nálunk a kisbirtok nagyobb, mint Németországban vagy Olaszországban. A földbirtokpolitikai kérdés megoldása megfelelő ütemben halad. Az agrárnépesség megsegítésének fontos módja a házhely-akció, amelyet még kibővítenk. Szabályozni fogják a mezőgazdasági munkabérek és megfelelő megélhetést biztosítanak.

Szükséges a föld termelési intenzitásának növelése is.

Kimutatta a miniszterelnök, hogy nálunk a kisbirtokosztály fejlődőben van és gyarapszik.

A törvényhozási összeférhetlenséggel kapcsolatban kijelentette, hogy az ügy a parlamenti bizottságok előtt van. A maga részéről már is a legmesszebbmenő szigorral kívánja érvényesíteni saját pártjában a megfelelő felfogást.

A miniszterelnök beszéde végén felhívást intézett a képviselőkhöz és a nemzethez, hogy kapcsoljanak ki mindent, ami erőnket gyengíti, a bizalmat és a hitet aláassa. Egyetlen ügyet szolgálhatunk csak, mindannyiunk közös hazájának, Magyarországnak ügyét.

A miniszterelnök beszédét többször szakította félbe a tetszésnyilvánítás. A miniszterelnök beszéde után vitéz Lecl-Össy Árpád, Ince Antal, Rapcsányi László, Bodnár József és vitéz Zerinváry Szilárd szóltak hozzá a javaslatához. A Ház a felhatalmazási javaslatot elfogadta.

A legközelebbi ülés jövő héten, csütörtökön lesz.

Érdekes előadás hangzott el a szabadegyetemen a lelkiélet megnyilvánulásairól

Dr. Szedlák Odön elmeorvos az előadói emelvényen

Nagyvárad. Saját tud. A csütörtök délutáni szabadegyetem alkalmával ismét zsefolásig megtelt a városbáza tanácsterme. Ez előre várható is volt, hiszen az előadó személye és az előadás tárgya egyaránt vonzhatta a közönséget. Az előadást ugyanis dr. Szedlák Odön, kiváló idegspecialista és elmeorvos, a nagyvárad elmeorvosai főorvosa tartotta. Szedlák dr-t, aki rövid nagyvárad tartózkodása óta már is annyi betegnek adta vissza egészségét, nem csak mint orvost, de mint előadót is a lehető legkedvezőbbben ismer a város közönsége. Alig tíz nappal ezelőtt tartotta ugyanis nagyszerű előadását „A Genfi Vöröskereszt Egyezmény” címmel.

Az előadás tárgya nem kevésbé érdekelhet mindenkit. A kitünő szakorvos ugyanis az idegrendszer és a lelkiélet különböző megnyilvánulásaitól választotta előadásának anyagát.

Az előadást Vidor József a nagyvárad Iskolánkülső Népművelési bizottság titkára vezette be néhány meleg szóval, majd Szedlák dr a következő szavakkal kezdte meg ismertetését:

Az idegbetegségek szülője a szellemi munka

— Ha az idegeink megbetegednek, a lelki élet beteg. Az idegbántalmaknak egyébként jelentős múltjuk van. Elágaznak a történelemben, politikában, művészetekben. Olyanok, mint a polip: kinyulnak a társadalom valamennyi rétegébe s hová csápjai elérnek, gonbolást, bánatot és szerencsétlenséget idéznek fel mindenütt.

A sors különös rendelkezése — mondotta ezután — hogy a haladás mellett ott áll a hanyatlás. A haladást vérdíjat kell fizetni s ennek a vérdíjnak egy része az idegben. Szülőanyának a szellemi munka tekinthető. S ma, amikor a szellemi munka annyira bonyolult, széleskörű és felelősségteljes, annyi figyelmet és megerőltetést követel, nem esoda, ha az idegbetegek száma állandóan szaporodik.

Szedlák dr. ezután részletesen ismertetette az idegbetegségek eredetét s visszavezette a hallgatóságot egészen az ókorba. Szines és elevenül ható példákat sorakoztatott fel ezután a kitünő előadó a hallgatóság előtt. régi írásokból, történelmi adatokból sorra elevevették meg a háborzongató esetek, szerencsétlen idegbeteg asszonyoknak szenvedései, akiket boszorkánynak bélyegeztek betegségükért. A boszorkányperek anyaza — folytatta Szedlák dr. — szinte kimeríthetetlen. Elég annyit említeni, hogy a számuk ötmillióra tehető. S a — ma már tudjuk — „hisztériepilepsziás” áldozatai elvakultan, esztelenül vállalták a boszorkányságot, mert sokszor a „boszorkányság” maguk vádolták magukat.

A középkor társadalmi betegségeinek megrázó eseteleése után Szedlák dr. humoros példákat hozott fel az „idegbaj ragályosságáról”.

— Fertőzhet ez a betegség, bár lehetetlenül hangzik, gondoljuk csak el: Ha társaságban valaki elásítja magát, a társaság minden tagja sorra ásitózni kezd. Ha táncoló embereket látnak, még az öreg emberek is rákoszatni kezdik lábukat az asztal

alatt. Idegrendszerünk nagyon fogékony hát a külső behatásokra s a pszichikai fertőzés ugyancsak gyakori eset.

Orvosok szerepe az idegbaj gyógyításában

Ami az orvosok szerepét illeti, kétségtelenül a középkor orvosai, ha kezdetleges, naiv módon is, de jót akartak. Persze a gyógyműködik messze maradt a mai terápiától, melyre elsősorban a költők és írók vezették az orvosokat. Ők voltak ugyanis azok, akik regényeikben, műveikben folytonosan foglalkoztak a különböző lelkibetegségekkel, — anélkül, hogy betegnek találtak volna alakjaikat.

Az orvos szerepére való rövid kitérés után Szedlák dr. előadása ismét a különböző érdekes esetek felsorakoztatásával folytatódott.

Ezután a képzelet világról beszélt még az előadó. A képzelet — a lelkiélet szerkezetének ez a rendkívül fontos alkotórésze megsebezhet, sőt

meg is ölhet minket, de ha tudatosan bánunk vele, meg is menthet, — mondotta.

A képzelő erő hatalmának illusztrálására Szedlák dr. érdekes példát hozott fel:

Egy kereskedő, aki asztmában szenvedett egy éjszaka arra ébredt, hogy fuldoklik. A sötétben nem találta az ablakot, mikor pedig végre üveget tapintott, nem lelta a kilincset. Végül kétségbeesésében bezúgta az üveget és rohama el is múlt, mert úgy érezte, hogy beárad a friss levegő. Megkönnyebbülten feküdt le s reggel, amikor felébredt, csodálkozva vette észre, hogy szobájának valamennyi ablaka ép. Kiderült, hogy tévedésből a sötétben az egyik szekrény üvegét törte be s a szekrény dohos levegőjét képzelte friss levegőnek. Ime, képzelő ereje mentette meg életét.

Még több hasonló humoros és érdekes példa után Szedlák dr. a példabeszéd szavaival fejezte be élvezetes és tartalmas előadását.

Tulságosan jól sikerült egy svéd légvédelmi gyakorlat

(St) Stockholm. Az északiországi Umeában megtartott légvédelmi gyakorlatok folyamán nagyon is mozgalmas jelenetek kerülnak a sor, melyek folyamán a gyakorlaton résztvevők közül hárman kórházba is kerültek. Az úgynevezett honvéd csapatoknak ejtőernyős ellenséggel szemben kellett a várost megvédelmezniük miközben az „ötödik hadosztály”, valamint a szabotörök és kémek titokban láttak hozzá munkájukhoz. A drámai közvetlenséggel lejtőszott harcokban az egyik résztvevő, csak gyakorlatot töltényről ugyan, de mégis súlyos láblovást szenvedett, míg egy másiknak a fülét lötték el. A harmadik, aki egyben a legrosszabbul járt, az egyik „ellenség” járőr rajtaütésének lett az áldozata. A járőr, mint ahogyan a jelentés mondja, nagyon „rosszul” bánt az illetővel és alaposan helybenhagyta azt. A gyakorlat meggyelő-szakértői teljes megelégedésükkel adtak kifejezést és ünnepélyesen kijelentettek, hogy a gyakorlat a szó szoros értelmében a valóság illúziójával hatott.

Naplórészletek a frontról

— Odakint kigyul a lélek és magasracsap tiszta lángja —

A frontról kaptuk ezt a kedves naplórészletet. Az olvasó itthon talán különösnek fogja találni. Odakint azonban minden más. Ott világosság derül az értékek sorrendjére és minden másként mutatkozik meg. Odakint kigyul a lélek és magasracsap tiszta lángja... (Szerk.)

Szeptember 30. Sokat gondolkodok Feád és nehezen várom azt a napot, amikor találkozhatunk. Adjon és őrizzen meg Téged az Isten és teljesítse minden nemes, tiszta rágyad, kívánságod! Ha hazamegyek szép Hazánkba és újra láthatlak, beszélhetek Veled és megcsókolhatom kis kezéd, szép barna szemed, illatos hajad; nem fog rosszul esni a halál sem nekem. De ne halj meg fiatalon — Istenem! Még kereset öltem Neked tetsző életet, még sokáig akarok élni, harcolni, dolgozni az Igazságért, szóval, tettel, tótal, vérrel, hogy örömed teljék bennem! És ugye Kedvesem, ha az Isten összeköti az életünket, segíteni fogsz nekem mindenben: erősíts, vigasztal, letörölöd verejtékem és imádkozol értem?! Milyen öröm tisztán élni, Kedvesem és szeretni az Istent, a szöpet, a jót, a munkát s embertársainkat.

November 2. Ma ismét hazafias érzésből fakadó kedves leveleket kaptam ismeretlen honleányoktól. Bűn elnézni a rossz felett, de bűn félreállni, elhallgatni, eltakarni az igazat, a szöpet, a jót!

Ime néhány szép gondolat az említett levelekből:

M. Róza (B. Böszörmény): „... a jó Isten áldását kérem a maga és társai küzdelmeire. Egy új boldog Magyarország és hosszantartó béke lesz szövetésük, küzdelmük eredménye...”

Cs. I. kedves diákleány (Nagykőrös, V. Zöldfa-utca 3.) már második kedves levelét írja:

„Istenhez száll őszinte, könyörgő

imádságunk mindennap, hogy vezesse teljes győzelemre ezt a sokat szenvedett magyar nemzetet, őrizzen meg minden érettként küzdő honvédet, akik életük kockáztatásával, vérük hullásával, messze idegenben az otthon nyugalmáért és Isten országának meggyőződéséért küzdenek. Szívből üdvözlöl minden honvédet: egy magyar diákleány.”

A jó Isten áldja meg és őrizze meg a M. Rózát és a Cs. I. diákleányokat és sokat adjon belőlük drága Hazánknak!

Külön is fogadja őszinte köszönetem és mély tiszteletem nyilvánítását valamennyi bajtársam nevében Cs. I. szövez szöve soraiért. Ugy az első, mint e második kedves levele örömet, testi lelki erőt nyújtott nekünk és kitartást, harcunk, célunk, testvéreink nehéz, de tiszta és egyenes útján.

„Adjon meg Téged az Ur és őrizzen meg Tégedet.”

(Mózes IV. 6. r. 24. v.)

Csendes, nyugodt éjszaka van, aludj fáradt harcos. Az Ur áldása legyen veled és minden jókaratú emberrel!..

(T. P. 292/54.)

Váraljai Kálmán,

karp. c. szakaszvezető.

Cserkész ünnepség az Országzászló előtt

Vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc m. kir. honv. vezérőrnagy, Országos Főcserkész rendelkezése értelmében az ország összes cserkészcsapatai a Kormányzó Ur névnapjának előestéjén, az Országzászló előtt hallgatják meg a Főcserkész parancsát, amelyet a budapesti Hősök Teréről a rádió közvetít.

A nagyvárad csapatok folyó hó 5-én, szombaton délután vonulnak ki az Országzászló elé.

„Az ünnepség sorrendje a következő lesz:

16 óra 45 perckor vármegyei és városi parancsok fogadása. Vármegyei és városi parancsok üdvözlő szöve. Himnusz. 17 órakor Főcserkész ur parancsának közvetítése. Disztűz és fáklyák meggyújtása. 17 óra 30 perckor elvonulás.

Nagy érdeklődés előzi meg a leventeparancsnokság ünnepélyét

Nagyvárad. Saját tud. Már több ízben foglalkoztunk lapunk hasábjain azzal az ünnepélyes díszelőadással, amelyet a járási leventeparancsnokság rendez szombaton este fél hét órakor a Szilgelyi színházban a Kormányzó Ur öfömlőcséga névnapjának alkalmával. — Lehár Ferenc Mosoly országát adja elő a színtársulat Nagypál László és Szilvácsy Margit operaházi tagok felléptével. Eredetileg Raffay Ertsi vállalta a fellépést, de közbejött okok miatt kénytelen volt azt lemondani. Az ünnepélynek bensőséges jelleget kölcsönöz az körülmény, hogy azon résztvevők a nagyvárad helyi kórházban ápolat a keleti harctéren megsebesült honvédek is, akiket a leventeparancsnokság lát vendégül.

Az előadásra a jegyeket egyébként a szövez pénztár árúsitja.

Fegyver nélkül is lehet foglyokat ejteni

— A honvéd haditudósító század közlése —

Néhány nap óta esősebb a Don partja. A sok sikertelen támadásban kimerültek az oroszok.

Éjszaka van, géppuskafészekben ülünk. Mindkét part néma. A hold egyre magasabba kúszik. Csobog a víz, szél suhogtatja a magas nádat, a fákon zörögnek a sárgult levelek...

Egyszerre harsány kiáltás süvölt bele a csöndbe.

— Halló, halló! — zendül élesen kilométerekre a part mentén.

Meglepetten nézek a mellettem ülő főhadnagyra. Mosolyogva világosít föl:

— Másfél kilométervire innen egy tizenéves orosz fiú beszél a hangszóróból. A tulparton lévő vörös katonákhoz szól.

Bátran, tisztán cseng a gyermekhang. Ennyit mond:

— Oroszok! Nincs már értelme a háborúnak! Minek és kiért harcoltok? A szövetségesek feltartóztatlanul törnek előre délen! Szaltin csak a rátelepedett zsidók érdekeit szolgálja! Gyermekéteket, asszonyaitokat megbecsülik, megkeresztezik és embérsorsba juttatják a magyarok és németek! Ti chezték, tetvesek és riúhesek vagytok! Jöjjetek át! és hozzátok magatokkal a csajkátokat is...

Ebben a pillanatban gyors egymásutánban több akna vag a hang irányában. Verik a tájat a vörösök...

— Ne félj, nem lesz semmi baja a gyerekeknek! — mondja a főhadnagy. — Nemsokára itt is lesz. enni kap. És aztán majd vár... Várja az önként jelentkező foglyokat. Mert jönni fognak.

Nikolaj nem felelti el apja halálát!

Felőrával később valóban jókedvűen, fűtyörésze jön a gyerek... Csajkát kap... Othonosan eszik és nevet...

A kis Nikolaj, vagyis Miklóska apját nyolc évvel ezelőtt agyonkínózták a vörösök. Mert ragaszkodott a földjéhez. Édesanyja azután éjjel-nappal figyelmeztette, kik és miért ölték meg déleceg édesapját. A kozák fiú most így áll bosszút apjáért. Visszaüt a vörösökre. Keményen, bátran és eredményesen.

Hajnatra huszonkét vöröskatonát jelentkezett felhívására...

— Így megy ez majdnem minden nap — mondja a századparancsnok.

Jól megnézem a fiút. Még egészen gyermek, de valami férfias öntudat ömlik el az arcán. Érző, hogy jól végezte a dolgát a felnőtt férfiak közt. Kozákgyerek.

A fogolyszerzés büvésze

Van azonban egy másik érdekes emberünk is — folytatja a főhadnagy. — Az most nincs itt a vonalban. Hajnalra tér vissza. Odaátról. Orosz léte ártár éjszakánként. Két háttel ezelőtt katonaruhában átúsztá a Dont és önként jelentkezett hadifogolyának. Előadta, hogy a vörösök a börtönből küldték az arcvonalra. Politikai bűnösökként kezelték. Mihelyt tehetta, megszökött. Mikor látta, hogy emberégesen fogadjuk, kérte, bizzunk meg benne és engedjük vissza: másokat is áthoz. Visszaengedtiük. Két napig semmi hír nem érkezett felőle. Már

már lemondunk róla, amikor éjjel után egy fél századdal, öt géppuskával, több nehézpuskával és sok más fegyverrel megérkezett. Egész kisebb védelmi körlet légénységét hozta el teljes felszereléssel. Azóta nap-nap után szakadatlanul járja ezt az utat, megismétli fogolyszerző bravurjait. Jól, emberégesen bánunk vele. Azokkal is, akiket áthoz. Lefegyverezük őket s a jószándékuakat — természetesen felügyelet mellett — munkára küldjük. Rendes, emberi ellátást kapnak... Ennek híre van. A jó hírek köszönhető, hogy újabb és újabb csoportokat tud átcsábítani. Az oroszok odaát ezért változtatják szakadatlanul a csapatjait, de hiába. Emberünk az újakat is egy-kettőre megpuhítja. Nem fél a kommunistáktól. Rettenetesen gyűlöli Stalint és embereit. Négy esztendeig volt fegyenc kény-

szermunkatelepen. Rettenetes szenvedések nyomai látszanak arcán. Pedig egészen fiatal: huszonkétéves korában vitték el s ma a huszonötödikben jár...

Merékezik az új szállítmány is

Elgondolkozom. Ime, az igazi orosz lélek keményen szembezáll a nemzetközi vörös rendszerrel szemben.

Éjjel után két óra tájban vonalunk előtt megszobban a víz... Siklócsónak hangját hallani... A géppuskák sok és golyószórók a ravaszon tartják kezüket... Kézigránátokat szorítanak a katonakezek... Mindenre készen kell állani... De halk fűtő hangzik s hirtelen megváltoznak az arcok.

— Ereszd le a karabélyt, testvér! figyelmeztet engem a századparancs-

nok. — A koma érkezett meg. Hozza a „csuvokszot”.

A fűtőjelek megismétlődnek. Harmasával, négyesével érnek partot a vörös katonák... Géppuskákat, nehézpuskákat és két kisebbfajta aknavetőt is hoznak... Lőszer is van hozzá... Egy kisebb védelmi körlet újból kiürült.

A „koma” intésére az oroszok lassan, hangtalanul kúsznak a megjelölt hely felé. A fegyvereket honvédek veszik át. A foglyok a domb alján gyülekeznek. Pontosan harmincnyolc vannak. Ennyi a „koma” mai fogása. A Miklóskáival együtt összesen ötvenhat orosz jött át ezen az éjszakán. Az orosz csajkákba párolgó magyar leves kerül... Még egy-egy pohárka pálinka is jut az ujdonsült hadifoglyoknak, mielőtt elindulnának munkaszolgálatos útjukra. Jó szót is kapnak.

Mindezen nagyon, de nagyon csodálkoznak.

— Igaza volt neki — mondogatják, a „komára” mutogatva.

Nem vártak ennyi emberéget.

Ferenc Gyárfás, hadapródormester.

Nagyváradon tartja jövő évi közgyűlését az Országos Birói és Jogászegylet

Foglalkozik a kisgyűlés a NAC városi támogatásának ügyével

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt 11 órakor ül össze Nagyvárad város törvényhatósági kisgyűlése, hogy számos fontos folyó ügyben tárgyaljon és határozzon. A kisgyűlés tárgysorozatán szerepel a többek között a polgármester bejelentése, amely szerint az Országos Birói és Ügyész Egyesület a jövő évben Nagyváradon tartja évi közgyűlését. Letárgyalják továbbá a törvényhatósági állatorvos kérését is arra vonatkozóan, hogy hivatalos he-

lyiségét lakásán jelöljék ki és rendezék be, továbbá a Széchenyi-épületben működő nemzetvédelmi alakulatok által elfoglalt helyiségek bérének megállapítását. Ezen a kisgyűlésen kerül tárgyalásra a NAC kérelme is városi támogatás megállapítására, továbbá Lerchner Julia szobrászművész nő kérelme külföldi ösztöndíj juttatására.

Foglalkozik a kisgyűlés a december havji közgyűlése előkészítésével is. Az előkészítéssel foglalkozó tárgysorozatok

között szerepel a törvényhatóság részéről egy felsőházi tagnak és egy póttagnak a kijelölése. Előkészíti és letárgyalja a kisgyűlés a közgyűlésen megválasztandó öt közigazgatási bizottsági tag ügyét is. Foglalkozik a kisgyűlés a két polgári fiúiskola kérdésével a városi dologi hozzájárulás kérdésében, továbbá a fiú és leány kereskedő tanonciskolák, valamint az iparos tanonciskolák óradíjának felemelésével.

Frontszolgálatra jelentkezett Matuska Szilveszter, a biatorbágyi merénylő

A volt főhadnagy, mint egyszerű honvéd már el is indult a harctérre

A Kárpátaljai Híradó írja: Az újságolvasó közönség a szomorú emlékeztető biatorbágyi katasztrófa kapcsán jól emlékeztethetik még a csantavéri származású Matuska Szilveszter nevére. A „biatorbágyi rém” — ahogyan annakidején nevezték — merényletet követett el a biatorbágyi völgyhídon áthaladó gyorsvonat ellen. A vonat a viaduktról a mélyébe zuhant s az összeroncólódott kocsi romjai között közel harminc ember lelte halálát.

Matuska Ausztriában is több hasonló merényletet követett el s az osztrák bíróság életfogytiglani fegyházra ítélte Magyarországi diplomáciai úton a merénylő kiadatását kérte, ami meg is történt s tekintettel arra, hogy Ausztriában abban az időben nem volt halálbüntetés. Matuskát a magyar bíróság sem ítélhette halálra, ugyancsak életfogytiglani fegyházbüntetést kapott. A tárgyaláson, amely világszerte nagy érdeklődést váltott ki, Matuska nem egy ízben elmelesborodottságot színlelt s azt állította, hogy a merényleteket bizonyos

felsőbb parancsra, egy „Leó” nevű rossz azelleme sugallatára követte el.

A jogerős ítélet után Matuska Szilveszter bevonult a fegyházba, hogy megkezdje büntetésének kitöltését. Ugy lát-szik azonban, hogy a biatorbágyi merénylő egyetlen percig sem volt boldog s fogságában is alkalmat talált arra, hogy a külvilág eseményeiről értesüljön mert most — egészen váratlanul — frontszolgálatra jelentkezett. Kérésében előadta, hogy az elmúlt világhábo-

rút is végigharcolta, főhadnagyi rangban szerelt le s nagy kedve volna ismét a harctérre menni.

Az illetékes körök teljesítették Matuska Szilveszter óhaját s így a biatorbágyi merénylő már el is indult a hadszíntér felé. Igaz ugyan, hogy nem főhadnagyi rangban, hanem mint egyszerű honvéd, de így is alkalma lesz, hogy a tizenéveses raboskodás után, fegyverrel a kezében levezelje régi bűncit.

Emberléssel vézódött a korcsmai verevedés

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön este borzalmas emberölés történt Almósdon. Bányai Károly útkaparó szolgálata után betért a községi korezmába. Ugyanott tartózkodott Somogyi János álmosdi lakos is. Az italtól felhevülve verekedés támadt közöttük

s ennek következtében Bányai Károly útkaparó olyan erővel sújtotta fejbe Somogyi Jánost, hogy az azonnal szörnyethalt. A csendőrség érelyes nyomozást vezetett be az eset kivizsgálására.

MASZNASZ KÖNYVEK

Gámenczy-Halász: A kötött élelmiszer-gazdálkodás gyakorlati kézikönyve

A háborús idők szükségszerű velejárója, a kötött élelmiszer-gazdálkodás napról-napra jobban érdekli a háztartásokat és a nagyközönséget. A rendkívül szerteágazó gyakorlatot most tömören és világosan összefoglalja Gámenczy-Halász: A kötött élelmiszer-gazdálkodás gyakorlati kézikönyve című műve. Bármily formában merül fel valamely kötött gazdálkodásról kapcsolódó kérdés, a könyv világos és áttekinthető összefoglalásánál fogva az érdeklődő pillanatok alatt megtalálja a jogérvényes helyzet részletes ismertetése mellett a gyakorlati eljárás módját, a vonatkozó rendeletek számát, valamint a Budapesti Közlöny számát, amelyben a hivatalos rendelet napvilágot látott.

Gámenczy Béla, az Élelmiszerjegy-Központ vezetője és dr. Halász Arpad, az Élelmiszerjegy-Központ h. vezetője, dr. Posta János tanácsnok mellett a Kezdet kezdetétől fogva állanak Budapest székesfővárosi kötött élelmiszer-gazdálkodásának élén s mint ilyenek, elsősorban hivatottak a sokféle megközelítés tárgyilagos magyarázására és annak a gyakorlatnak leszűrésére, amelynek alkalmazása útján az érdeklő vállalatok, kereskedők, iparosok és magánháztartások a szabályok betartásával jogaikat érvényesíthetik.

A mű dr. Rosta János székesfővárosi közéleti tanácsnok rendkívül érdekes bevezető tanulmányával 527 oldalon taglalja a kötött élelmiszer-gazdálkodást és nem jogszabály-felsorolást ad, hanem minden kérdést a vonatkozó összes jogszabályok egybefoglalása alapján ismerteti az előzmények feltüntetése.

A könyv ára 15 pengő, megrendelhető „A kötött élelmiszer-gazdálkodás gyakorlati kézikönyve” kiadójánál, Balogh Zoltán, Budapest, IX., Lónyay-utca 37. a-b. III. 1.

„Tenyésszünk hus és prémnyulat”

Irta: Major Akos gyorsírótanár, Szeged

A mai nehéz közellátási viszonyok mellett a magyar embernek sok mindenről le kell mondania. Kis karaj kenyér jut az asztalra, sok baj van a hússal is, hiszen az ország nagy erőfeszítéseket tesz a közellátás zavartalan menetének biztosítására, s így bizony korlátoznia kellett az egyes egyének kenyér- és húsdarabját is.

Van egy kisállat fajta a házinyúl, amelyikről a boldog békeévekben bizony nagyon is megelégedtünk. Ez az igénytelen, de mégis nagyon hasznos kis jószág most egyszerre megbecsült, értékes háziállatnak bizonyult. Kis róla — amiről a szakemberek hiába irtak, beszéltek, magyaráltak évtizedek óta — hogy húsa finom, porhanyos, izletes, könnyű, a legnagyobb beteg is bátran fogyaszthatja, s fehérjetartalmánál fogva értékesebb a baromfi-, borjú- és disznóhúsánál is.

Sajnos, mi magyarok, eddig lefitymáltuk a házinyulat. Gyermekjátékszerűen tartottuk csupán, s nem akartuk észrevenni, hogy külföldön, főleg a nagy nyugati államokban a házinyúl húsa közfogyasztású cikk, a legelőkelőbb éttermekben mindenütt megtalálható, s alig van falusi gazdaság, kül- városi kertes magánház, nagyvárosi

házuvar, fészer, vagy tiskamra, ahol még ne lenne a házinyulat (óriások Belgaóriás, Smetóriás, hazánkban már már büszkén mondhatjuk Magyaróriás), vagy a prémnyulat. (Bees) kék kék orias, cisnecilla, ezüst).

Mig nálunk most kezdünk felocsudni s a házinyultenyésztés — egy két nagytenyésztés, s néhány száz kis tenyésztés kivéve — gyermekeipoben jár, addig Németországban pl. hatalmas nyulfarmokat találunk, s többek között Lipésben Európa legnagyobb házinyulprém feldolgozó, festő-nyíró és kikészítő gyára működik.

Erdemes, sőt kell ma már komolyan foglalkozni a házinyúl tenyésztésével, mert ezzel családunk, gyermekeink megélhetési gondjain tudunk könnyíteni. Kevés befektetéssel szépen kifejleszthetjük állományunkat, s kicsiben kezdve, eleinte kicsiny telepeinket nagyra, életerős, jovedelmet hozó könnyen termelési ágga fejleszthetjük ki.

E könyv szerzője bárkinek díjtalanul nyújt felvilágosítást a házinyultenyésztésről, csupán arra kéri az érdeklődőket, hogy megkeresésükhöz válaszlevelet csatoljanak. Cím: Szeged, Horváth Mihály-u. 3.

Ki a 8 Órai Ujság nagyváradi tudósítójá?

A Pesti Ujság érdekes nagyváradi vonatkozású levelet közölt egyik olvasójától. Az a vita, mely a két lap között folyik, nem érdekelt. Annál inkább azonban nagyváradi vonatkozású. A levelet az alábbiakban közöljük:

„Tekintetes Szerkesztőség”

Hosszabb idő óta figyelem a 8 Órai Ujságban azt az olympusi magaslatozat vereső szőrszálhasogatást, amivel ez a lap a jobboldali sajtóban előforduló enyhe sajtóhibákat számoltartja. Mintha külön detektívcsoport silabizálva végig a Pesti Ujság minden számát, hogy azután másnap diadalittasan lobogtassák meg közönségük előtt, hogy lám, így írnak a nyilasok! Pedig mindezen apróságok mellett hogy eltörpül az a baklörés, amelyet most fedeztem fel a 8 Órai Ujság egyik legutóbbi számában. Ajjaj! — csattan össze a kezem. A demokráta kultúra hazai letéteményese még azt sem tudja, hogy hol született Ad, Endre. Mert a tisztelt 8 Órai Ujság azt írta, hogy „Nagyváradi vezetői elhatározták, hogy a város nagy szüleitjének, Ady Endrének múzeumot állítanak fel.” Hát kedves szerkesztőség, ez olyan kudar, ami után hosszú időkre le a tollat és hallgasson a lant, sőt még Vasmacsakakóvácsy Szvetozár is. Mert ez nemcsak a lap nagyváradi

tudósítójára jellemző, hanem az egész Cöress-társaságra. Mert, ugyebár, a cikket először is rosszul írta meg a 8 Órai Ujság nagyváradi tudósítója. A cikket azután elolvasta a szerkesztőség levélbontogatója, aki azt átadta a művészeti rovat-vezetőnek, aki viszont továbbadta a szerkesztőnek, az viszont a fő-szerkesztőnek, az a korrektoroknak, s a tördelőnek. Szóval benne volt a „pabliba” az egész 8 Órai Ujság, amely tudvalevően más, mint a többi, de egyikük sem tudta, hogy Ady Endre nem Nagyváradon, hanem Érmindszenten született. Hát ezt illene tudni, s hogy ezt nem tudják a 8 Órai-nál, hát ez mindenestre blama a javából! Mégpedig nagy... Tisztelettel.

Egy harmadik polgárista.”

Megjegyzésünk, amit hozzáfűzünk, rövid lesz. Feltesszük a kérdést: ki a 8 Órai Ujság nagyváradi tudósítója? Ha sorbavesszük a nagyváradi kamarai tagokat, ilyen otromba tévedést senkiről sem tetelezhetünk fel. Valaki olyan lehet tehát ez a „titokzatos” tudósító, aki nem egészen jogosan üzi a betűvetés mesterségét. A magunk részéről tiltakozunk az ellen, hogy ilyesmi a jövőben előforduljon, mert nyilvánvalóan rossz fényt vet a nagyváradi újságírói kar tekintélyére.

Kiknek fellebbezését tárgyalja a felszólamlási bizottság

Az 1. számú adófelszámolási Bizottság december 9-én az alábbi fellebbezéseket tárgyalja:

Fischer Lipót férfitiszabó Csaba-u. 24. Semsey Géza cipész gróf Csáky István, u. 27. Özv. Tarr Györgyné háztulajdonos Kálvária-u. 65. Schwartz Hermann háztulajdonos Károlyi Gáspár-u. 8. Szabó Zoltán garázstulajdonos, benzit és olajkereskedő Beóthy Ödön-u. 22. Hitter Lajos szobafestő Gróf Teleki Pál, u. 66. Gatosky Miklós tehenész és állathizláló Alsókörösoldal 12. Markov Sámuelné rövidárkereskedő Beóthy Ödön-u. 44. Fried Albert utazó Szilagy Dezső-u. 19-d. Groszfeld Aron magán-tisztviselő Holdvilág-u. 2. Várnaj Armin és neje háztulajdonosok Belezna Antal-u. 5. Vámos Dezső háztulajdonos Rítók Zsigmond-u. 36. Rosenfeld Ferenc kereskedelmi alkalmazott Károlyi Gáspár-u. 7. Dr. Nessler Armin gyár-igazgató Kálvín-u. 4. Friedmann József

erdőüzemi-igazgató Csaba-u. 9. Löbi Ernő banktisztviselő Aulich-u. 8. Zinger Miksa művezető Vár-u. 3. Berger Márton gyümölcs- és cukorka-üzlet, Pece-u. 23. Davidovits Bernát alkalmi ügynök Liget-u. 32. Fazekas Zsigmond bérkocsis Ovoda-u. 13. Fodor Lajos volt kocsmáros Lahner György-u. 20. Gáspár Sándor rádió és villanyszerelő, Csaba-u. 20. Özv. Gottdenger Lipótné textil-maradék kereskedő Gróf Csáky István-u. 56. Heves Sándor okl. mérnök Nagy Sándor-u. 21. Boehmann Mór kereskedelmi ügynökség Szacsavay-u. 52. Kallay László építész-vállalkozó Beóthy Ödön-u. 60. Kun Magda kézimunka kereskedő, mozgásművészeti tanító Deák Ferenc-u. 2. Kun József textil ügynök Deák Ferenc-u. 2. Lövy Adolf fűszerkereskedő Magyar-u. 27. Marján Sándor hentes Gróf Teleki Pál-u. 45. Papp Sándor volt vendéglős Hosszú-u. 8. Rüdzyk György épület és műlakatos

Kossuth Lajos-u. 18. Robicsék Elek fodrász Damjanich-u. 1. Schüch Dezső termény kereskedő Gróf Csáky István-u. 71. Szabó István vendéglős Vitéz-u. 108. Özv. Timis Józsefné Orient szálloda bérlet Szacsavay-u. 28. Tiszay János órácsész és ékszerész, Rákóczi-u. 6. Ullmann Jenő hitoktató Hlatky Endre-u. 5. Ullmann Jenő hitoktató Hlatky E. u. 5. Ungár Benő szücsmester Kossuth Lajos-u. 13.

MEGHÍVÓ

Hármas ünnepséget tart a Baross Szövetség elnöksége f. hó 6-án, vasárnap d. u. 6 órai kezdettel. Az ünnepség sorrendje: vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Urunk Öfömlétségének névünnepe mellett Ludvig Gyula, szövetségünk elnöke, Baross Gábor 50. éves elhalálozásának alkalmából ünnepi beszédet tart Hasznos Imre leánykereskedelmi iskola igazgatója, Dr. Varga László tanácsnok úr kiosztja a díszlevelet azon iparosoknak, akik a díszközgyűlésünk alkalmából a kiállításra résztvettek.

Elnökségünk szeretettel elvárja szövetségünk tagjait és azoknak hozzártatózóit. Vendégeket is szívesen látunk.

Névszóló meghívókat nem bocsáj-tunk ki. Elnökség.

Tilla Briem és Fred Drissen dalestje

Nagyváradi. Saját tud. Bár érezhető volt, hogy a hangverseny időpontja nem szerencsésen esett össze a szabadegyetemi előadással, mégis szép közönség gyűlt össze a Református Kulturpalota dísztermében, hogy meghallgassa Tilla Briem és Alfred Drissen művészi énekszámait.

A hangverseny már csak azért is nevezetes zenéi esemény volt városunknak, mivel a két kiváló német énekes szerdán este a budapesti rádióban énekelt nagy sikerrel.

A hangverseny hat órakor kezdődött. Egymásután hangzottak fel először kettősben, majd magánzómban és újra mesteri kettősökben a német dalirodalom legszebb termékei. Mindkét énekes bőven rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal és készségekkel, amelyek a sajátjágosan színes, romantikus, meleg német dalok előadásához elengedhetetlenül szükségesek. Ezért fogta meg még azokat is, akik a dalok szövegét nem értették. Különösen szépek voltak az újabb német zeneszerzők népdal-átiratai. Drissen professzor valóban méltó volt hárnevéhez, hiszen ő már sokszor szerepelt nagy hangversenyeken Furtwänglerrel, a nagy dirigenssel együtt. Tilla Briem is bizonyított, hogy a birodalmi főváros legelső énekesnői közé számíthat.

A hangverseny sokáig emlékeztető marad a város zenkedelői között. (—)

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZELÉNYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12—27

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A KORMÁNYZÓ UR NÉVÜNNEPE A RÓMAI KATOLIKUS SZÉKESEGY-HÁZBAN. A római katolikus püspökség december 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepeli meg a székesegyházban ünnepélyes szentmise keretében a **Kormányzó Ur névünnepe**t. Az ünnepélyes szentmisére hivatalosak a hatóságok és társadalmi egyesületek.

A Kormányzó Úr névünnepe az evangélikusoknál. A nagyváradi evangélikus egyházközség az evangélikus templomban (gróf Csáky István-u. 26.) most vasárnap a délelőtt 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében emlékezik meg hálás tisztelettel az Ország Kormányzójának névünnepeiről, mely ünnepélyes istentiszteletre a hatóságokat, a presbiteriumot, a nőgyűlést és az egyház tagjait ezúton is meghívja.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK AZ ERDÉLYI EGYHÁZMEGYÉBEN. Sándor Imre püspök általános helytartó a következő változásokat eszközölte a kolozsvári helytartóság területén: Dr. Szentiványi Róbert, a Szentzék helyettes elnöke, dr. Baráth Béla szentszéki ügyész, dr. Jakab Antal szentszéki jegyző, dr. Rejz Tibor és dr. Tölgyes Lajos a szegények ügyvédje lett. Plébánosi kinevezést nyertek Kovács Antal Farkaslakára és Labad Antal Erzsébetbányára. Önálló lelkesítő beosztást kaptak: Fazekas József Olálpókra, Szöllő Eduard Kapnikbányára, Pál Árpád Jobbágytelkésre, Rácz György Szépvízre, Bartha Domonkos Sósmezőre. Balázs Gergely pedig Gyergyócsomafalvára lett kaplan.

Temetések. Dada József ny. postafőtanácsos 72 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Havassy kápolnában. — Auer Zoltánné Dezső Zsuzsanna 48 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a valencei református kápolnában. (Erdélyi „Concordia“.)

Uj-Zélandban amerikai csapatok tartózkodnak. Genéből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Washingtonban hivatalosan közölték, hogy bizonyos ideje amerikai csapatok állomásoznak Uj-Zélandban.

HIRDETÉS. A Nagyvárad és Vidéke (partestület Ruházati és Textiliparosok Szakcsoport Elnöksége felkéri tagjait, hogy szén-igénylésük összeírása végett a szakosztály irodájában jelentkezzenek. Elnökség.

Török Sándor lakatosmester halála alkalmából az Andrányi Károly és Fiai cég alkalmazottai, koszorú megváltás címén 25 pengő adományozott az iparos Menház javára. Az összeget rendelkezési helyére juttattuk

Tripoliszba már megérkeztek a német katonák karácsonyi ajándékai. Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Tripoliszban a német katonák már karácsonyi előkészületeket tettek. Az első karácsonyfák és karácsonyi csomagok már megérkeztek Tripoliszba.

József királyi herceg az esztergomi harcokcsiszrad ezredtulajdonosa. A MTI jelenti: Vitéz nagybaconi Nagy Vilmos honvédelmi miniszter csütörtökön délbán adta át József királyi herceg tábornagnak, az esztergomi honvéd harcokcsiszrad ezredtulajdonosi oklevelét. A királyi herceg meleg szavakban mondott köszönetet a honvédelmi miniszternek a Kormányzó Ur elhatározásáért.

BAJTÁRSI PARANCS! A Magyar Tűzarcos Szövetség nagyváradi főcsoportjának összes tagjai kötelesek megjelenni december 6-án, d. e. 11 óra 30 perckor szövetségi dísztermünkben tartandó ünnepélyen, amit Kormányzó Urunk névnapja alkalmából tartunk!

Turáni Vadászok! Minden Testvér jelenjen meg december 6-án lövészeszakosztályunk alakuló gyűlésén a Baross Szövetség üléstermében (Rákóczi-ut. 12. III. emelet.) Olyan magyárokat is szívesen látunk, akik sorainkban kívánnak majd küzdeni. Minden a hazáért! A helyi szervezet elnöksége.

Megkezdtek az olasz nagyvárosok kiürítésének előkészítését. Rómából jelentik: (MTI) A Duce intézkedéseinek megfelelően, megkezdtek az olasz nagyvárosok kiürítésének előkészítését.

SZÁRNYAS, AMELY ÓRÁNKÉNT 135 KILOMÉTER SEBESSÉGGEL REPÜL. (St) Vichy. A repülésisme és márdartan hasonló buzgalommal tanulmányozzák a madarak repülését. Különösen azt a kérdést igyekeztek eldönteni, hogy melyik madár repül a leggyorsabban. Felületes megfigyelés után az a nézet alakult ki, hogy a nagy ragadozó madarakat, mint a sast, amely zuhanórepülése közben rendkívül nagy sebességet ér el, egyébként is a leggyorsabban repülő madarak közé lehet sorolni. Bizonyos rendkívüli megfigyelések alapján ezt az elméletet ma már elvetették. Ezek szerint a leggyorsabb madár a vadkacsa. A fecské és a sas rendszer repülése közben legfeljebb 45 kilométeres sebességet ér el. A postagalamb már óránként 72, a sólyom pedig 92 kilométerrel repül. A vadkacsa azonban kedvező körülmények mellett elérheti az óránkénti 135 kilométeres rekordteljesítményt.

Bensőséges serlegavató vacsorán áldoztak Nagyvárad tűzérei Szent Borbála szellemének

Nemes moldvai Paleta Géza mondott serlegavató beszédet

Nagyvárad. Saját tud. Bensőséges hangulatban és családi melegséggel zajlott le csütörtökön este a helybeli Gábor Áron honvéd tűzérhadapródiakolában Szent Borbálának, a tűzéréség védőszentjének emlékére felajánlott serlegavató vacsorája.

A vacsorán a hadapródiakola és a csapatteestek tisztikarán kívül résztvett dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök, dr. Oszvald Arisztid, a premontrai gimnázium igazgatója, dr. Hancsák Lajos püspöki titkár, Turmezei Sándor evangélikus esperes-lelkész, dr. Czifra Kálmán megyei, dr. Hlatky Endre városi főispán, dr. Soós István polgármester, dr. Erdélyi Géza postafőigazgató és Keleti Károly, a városi vilamosvasut igazgatója.

A serlegavató vacsora ismerkedésre kezdődött. A vacsora kezdetén az ün-

KORONA Filmszínházban
SZIRIUSZ
Főszerepben Karády Katalin, aki életének legnagyobb alakítását adja. Többi szerepök Szilassy, Balló, Dáry S. s a világhírű Kasserow táncospár jegye öt t 11-től. — A előadások a film hosszúsága miatt 3. 5. 7.15 óra

Csangkaisak feleségét Londonba várják. Lisszabonból jelentik: (MTI) Csangkaisak feleségét Londonba várják. Hir szerint hivatalos megbízatással érkezik Londonba.

Ujabb francia szakmunkás csoportok indultak Németországba. Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Csütörtökön újabb francia szakmunkás csoportok indultak el Németországba.

Megjelent a hivatalos lapban a nagyváradi lakásrendelet. A Magyar Távirati Iroda jelentik: A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a m. kir. kormány nagyváradi vonatkozású lakásrendeletét.

ADOMÁNYOK. Lapunk szegényei számára N. N. 20 pengőt, Nagy Imre részére másik N. N. 4 pengőt adományozott. A pénzküldeményt szegényeink nevében köszönettel nyújtazzuk.

A Biharmegyei Orvos, Gyógyszerész és Természettudományi Egyesület felhívása. Az újjalakult Biharmegyei Orvos, Gyógyszerész és Természettudományi Egyesület elnöksége felhívja mindezt, akik az egyesületnek tagjai óhajtanak lenni, hogy ezirányú kérést, 1943. január 31-ig, dr. Beöthy Konrád egyesületi elnök címére (Nagyvárad, Állami Kórház) eljuttatják szíveskedjenek.

Nagy hideg van Svédországban. Stockholmól jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Stockholmban a hőmérséklet mínusz tíz fok alá süllyedt. — Svédország északi részében a hideg a huszonnöt fokot is elérte.

Bukarestben felrobbant egy tűzijátékárktár. Bukarestből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Egy tűzijátékárktár pincéjében robbanás történt. A ház összeomlott és 16 ember maga alá temetett. Eddig négy halottat és két sebesültet emeltek ki a romok alól.

— hogy a hadapródok lelkebe vésse bele Szent Borbála tiszteletét. Méltó ez a katonához, mert Szent Borbála gyöngyöző nő létté meggyőződéséért, hitéért adta oda életét. Ezután fohással zárta serlegavató beszédét, kérve Szent Borbála pártfogását a magyar tűzerek számára.

Tudja-e Ön...

... hogy volt idő, amikor a hölgyek olyan hatalmas frizurákat hordtak, hogy Párizsban az utcai bérkocsisok párnázta tál el kellett távolítani? Londonban a 18. század vége felé óriási főkötők jöttek

divatba, hogy a Szent Pál-székesegyház ajtóinak magasságát „a babiloni fejek magas tolldíszé” miatt kénytelen volt másfél röfnyire emelni.

... hogy egy időben a rizsporozás divatja olyan méreteket értett, hogy a francia nemzetgazdászok komoly formában foglalkoztak a veszedelemmel, mely az óriási liszt-pocsékolás folytán a szegény nép kenyérellátását fenyegette? Franciaország akkoriban annyi pudert fogyasztott, hogy a rizsporól már régen át kellett térnie a könnyebben előteremthető búzalisztra.

... hogy Michelangelo Buonarroti, a reneszánsz zseniális szobrásza és festője valóságban a megszállottak kitarásával dolgozott? A siktusi kápolna menivezetfreskóit minden segítség nélkül hátravetett fejjel és felfelé fordított szemekkel egy huzamban festette meg. A megöröltető munka következményeképpen még hónapok múlva is csak felfelé tudott jól látni úgy, hogy leveleit fejefelé tartva olvasta.

... hogy Napoleon nemcsak katonai és politikai terveiben hanem magánéletében is nagyvonalú ember volt és zsugorisággal legnagyobb ellenségei sem vádolták? Ezenkint 5000 frank értékben nem kevesebb, mint hat tucat inget fogyasztott, egy negyedév alatt 162 nagy üveg illatszert párologtatott el és a burnótot 150 fontos mennyiségekben vásárolta.

... hogy egy ischli fürdőorvos 1800 körül arra a gondolatra jött, hogy a népszerű üdülőhely levegőjét üvegekbe töltve árusítsa? A különös áru Bécsben lelkes vásárlókra talált és volt idő, amikor minden módosabb bécsi polgár asztalán ott díszelgett az ischli flaska. Az élelmes fürdőorvos a bécsi közegészségügy javítása terén szerzett érdemeiért a nemesi rangot is elnyerte. (MN.)

Olvasa és teressze a Magyar Lapok-at

napi serlegavató vacsorán megjelent tűzértábornok köszöntőt mondott a Kormányzó Urra, majd nemes moldvai Paleta Géza mondotta el serlegavató ünnepi beszédét.

Vitéz Paleta Géza ezredes serlegavató beszédében hangsúlyozta, hogy Szent Borbála tisztelete általános az egész világon, kivéve a bolsevista Oroszországot. Honvédeink azonban ott is azért harcolnak, hogy visszaállítsa a kereszturalmát, újra szabaddá tegyék a vallásos életet. Megható példákat mondott arról, hogy a felszabadított területeken a lakosság milyen meghatódottsággal vesz részt az istentiszteleteken s hogy szabad fel léssan még a fiatalok lelkeiben is a sokáig elfojtott vallásos érzés.

— Elvárom minden tisztentől, — mondotta tovább Paleta Géza ezredes.

SPORT

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

Nagyvárad. A nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal 1942. évi december hó 2-án kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 75 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

2 bádogos, 1 kovács, 1 cipőfűző-részkesztő, 1 lakatos, 1 szabó, 1 szövőnő, 2 faesztergályos, 2 asztalos, 1 vasesztergályos, 2 bórdíszműves, 1 szobaleány, 7 mindenesleány, 4 bejáró-takarítónő. Összesen 26 egyén.

Foglalkozást keresnek:

56 ipari szakmunkás, 20 gyári be-tanított és egyéb segédmunkás, 2 üzleti alkalmazott, 33 állandó háztartási alkalmazott, 4 bejáró-takarítónő, 5 mindenes-szolga, 2 kertész, 1 mosó-vasalónő, 1 betegápolónő, 1 kapus, 4 mindenes-szakácsnő. Összesen 129 egyén.

Betöltendő tanonchelyek:

2 szabó, 1 villanyszerelő, 1 sütő.

Munkát kereső ipari szakmunkások:

2 ács, 5 asztalos, 3 bádogos, 4 bor-bély, 4 bútorfűző, 1 cipész, 1 fény-nyomó, 3 gépész, 4 szerelő, 1 kazán-kovács, 1 kéményseprő, 2 kovács, 3 kőfaragó, 5 lakatos, 4 szabó, 6 szoba-festő, 1 takács, 1 villanyszerelő.

A közvetítés teljesen ingyenes. A munkakeresők személyesen jelentkez-zenek.

RÁDIÓ

SZOMBAT, DECEMBER 5.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemé-nyek. Reggeli zene.
- 10.15 A Szent István 3. honvéd gyalog-ezred zenekara.
- 11.15 Operettrészletek.
- 11.40 A Közellátásügyi Miniszterium rádióelőadása.
- 12.10 Melles Béla zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröske-reszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Folyamerők szalonzenekara.
- 15.20 Magyar nóták.
- 15.55 Németh Kálmán előadása.
- 17.00 A cserkészmozgalom újabb köte-lességvállalással közönlíti Fővéd-nöket. Közvetítés a Hősök-teréről.
- 17.30 Magyar Revü Táncezenekar.
- 18.00 Hangképek innen-onnan.
- 18.30 Budapest Székesfőváros Vitézi Széke közönlíti a Kormányzó Ur Ó Főméltóságát.
- 19.05 Mindenből — mindenkinek.
- 21.15 Hangképek a három nemzet her-lini ökölvívó mérkőzéséről és Bu-dapest-Bécs hölgyuszómérkőzés-éről a Nemzeti Sportuszodából. — Beszél Pluhár István és Legényei József dr.
- 22.10 Vidák József cigányzenekara.

Budapest II.

- 18.40 Liszt: Esz-dúr zongravarseny.
- 19.05 A Földművelésügyi Miniszterium mezőgazdasági félfőrája.
- 19.45 Mozart-est.

**Pórtoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

December 13. lesz a Magyar Kupa első fordulója

Kolozsváron játszik a NAC

Az MLSz az őszi bajnoki idény le-zárása után még lejátszatja a Magyar Kupa „harmínckettes” fordulóját. Ez az első forduló, amelybe már bekap-csolódik a tizenhat NB I csapat is. Budapesten 8 mérkőzés lesz, ezek kö-zül öt mérkőzésen jutott NB I csapat az alsóbb osztályu budapesti ellenfe-leknek.

A vidékmérkőzések közül három összecsapáson NB I csapatok kerül-nek szembe: a Kolozsvár—Nagyvá-rad, az Ujvidék—Szeged és a Haladás—Elektromos mérkőzéseken. Ér-dekes, hogy a Ferencvárosnak NB III osztályu ellenfél jutott: a Békéscsabai Törekvés.

A részletes sorsolás a következő (előállók a pályaválasztók):

- Budapesten:**
1. URAK NB III—Vasas.
 2. Wekerle-telepi SC NB III—Kis-text.
 3. Gázgyár NB II—SalBTC.
 4. „33” FC am. I—Ujpest.
 5. Cs. MOVE NB II—Postás NB II.
 6. Pénzügy NB II—Hangya NB II.
 7. BSZKRT NB II—Törekvés.
 8. M. Pamut NB II—Kistext NB III.

- Vidéken:**
9. Kolozsvár—Nagyvárad.
 10. Ujvidék—Szeged.
 11. Haladás—Elektromos.
 12. Komáromi AC NB III—Csepel.
 13. Békéscsabai Törekvés NB III—Ferencváros.

Férfiruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

SZINHÁZ

Nagypál László és Szilvássy Margit vendégszerepela Mosolyországában

Már több ízben foglalkoztunk a-punk hasábjain azzal az ünnepélyes díszelőadással, amelyet a Járasi le-venteparancsnokság rendez szomba-ton este fél hét órákor a Szigligeti színházban a Kormányzó Ur Öfönmél-tósága névünnepele alkalmával. Ie-ljár Ferenc Mosolyországot adja elő a színtársulat Nagypál László és Szil-vássy Margit operabázi tagok fellép-tével. Eredetileg Raffay Erzsé vállalta

a fellépését, de közbejött okok miatt kénytelen volt lemondani. Az ünne-pélynek bensőséges jellegét kölcsönöz az a körülmény, hogy azon résztvevő-nek a nagyvárad helyőrségi kórház-ban ápolt, a keleti harctéren megse-besült honvédek is, akiket a levente-parancsnokság lát vendégül.

Az előadásra a jegyeket egyébként a színházi pénztár árusítja.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

Színházi iroda közleményei:

Szombaton délután nagy Mikulási gyermekelőadás

Ma, pénteken este propaganda munkáelőadás keretében *Száz piros róza* című operett-újdoncság kerül színre.

Nagy mikulási gyermek-előadás szombaton délután negyed 4 órai kez-dettel, *olcsó helyárrakkal*. Színre ke-rül: Csillag eszár palotája (Két kis kínai kalandjai) nagy látványos gyer-mek-operett. Sok-sok énekkel és táncal. Gyermekeknek feledhetetlen

élmény, felnőtteknek 3 órás vidám szórakozás. A színházi pénztárnál át-adott és névvel ellátott ajándékokat a Mikulás-bácsi a színpadról osztja szét a gyermekeknek, úgyszintén üzenete-ket is színpadról továbbít a Mikulás-bácsi. Jegyek elővételben 40 fillértől 260 fillérig már válthatók.

— A szombat esti díszelőadás kiváló-leson pontosan fél 7 órákor kezdődik. Kérjük a m. t. közönséget, hogy az elő-

adáson pontosan megjelenni szivesked-jék, mert az előadás megkezdése után a nézőtérre senki be nem bocsátható.

HETI MŰSOR:

Pénteken este: Száz piros róza. Szombaton délután: nagy mikulási gyermek-előadás.

Szombaton este: Mosoly országa. Vasárnap délután: Bucsukeringő. Vasárnap este: Nemes Róza. Hétfőn este: Csókláboru.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt briliánsat vasárnap, Farjan dras-ekzerész, Rakóczi-ut 8. 188
Eladó regénytar. Dr. Badutz Miskolc 158

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekzerész, Rakóczi-ut 3. 350
Jó állapotban levő gumihocsimá (38-as cipőre) keresek. Címre a kiadóba kérem

Eladó férfi és női télikabát kis ter-metre, vörös sisak és mellény. Lukács György-u. 32. 440

Ócska épület ajtókat és ablakokat eladók Akadémia-u. 8. 480

Komplett, jókarban levő háloszoba-butor eladó Hattyu-u. 26. Füzerecsél. 494

Alma mindenféle fajalma, körte ol-csón beszerzhető Szacsavay-utca 17. pincében 485

Ingatlan

Eladó kétszobás, konyhas magán-baz. Össitelep. Bajnok-u. 13. 373

Eladók öszkomfortos 2-3 szobás örökklakások, názzrészek Hitler. Lukács György-utcai bérházakban **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 495

Állásnyer

Kereskedelmi vállalat keres gyakor-lott gyors- és gépirónót, valamint 22-30 éves irodai tisztviselőt, aki kereske-delmi gyakorlatial rendelkezik. Ajánlat fizetési igénnyel személyesen nyujtan-dó be Kapisztrán János-tér 22. alá. 484

Megbízható ügyes középkorú házve-zetőtök keresek plébániara. Cím a ki-adóban. 493

Rum- és likör eszencia készítő szak-embert keresek Cím „Gyakorlati” jel-lőre a kiadóba. 490

Házmeseri állást keres fiatal ház-as-pár. Címre a kiadóba kérem. 497

Állást keres

Pedagógust keresek hatodik gimná-zista fiam mellé, ki magánvizsgára előkészítendő. Cím a kiadóban. 496

Hűlőn léle

Paragázzal poloskat, melyt, petéit mindenből felelősséggel utja. Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Kölcsönök kaphatók betáblázásra. — **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 488

ZIPZÁR szakszerű javítása Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

Kiadó nagy helyiség raktárnak vagy műhelynek, vasút mellett. Gyár-u. 1. 500

Elveszett

Elveszett egy sárga kutya, vizsla és dachli keverék. Megtalálójá illő jutalom-ban részesül. Cím: Eötvös-utca 13. Te-telefon: 23-66. 498

KIADÓFÜLAJDONC.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA M. T.

Fő- és felelősszerkesztő

Dr. Paál Árpád

Felelős kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda

izsaszója